

Biuletyn Polonistyczny

26.08.2026

Data wydarzenia: 28.10.2026 - 30.10.2026

Ogólnopolska konferencja „Od skanera do sieci neuronowych. 20 lat Śląskiej Biblioteki Cyfrowej i nowe horyzonty cyfrowego dziedzictwa”

Typ wydarzenia: Konferencja

Miejscowość: Katowice

Organizatorzy: Biblioteka Śląska, Centrum Informacji Naukowej i Biblioteka
Akademicka UŚ

Na początku XXI wieku digitalizacja była technologicznym wyzwaniem i pionierską przygodą. Polegała przede wszystkim na cyfrowej konwersji papierowych dokumentów, by chronić ulotne dziedzictwo i poszerzyć do niego dostęp.

Dziś, po dwóch dekadach konsekwentnego rozwoju systemu polskich bibliotek cyfrowych, stoimy przed szansą, by miliony zgromadzonych obiektów przestały być jedynie statycznym zbiorem cyfrowych odwzorowań. Mogą one stać się żywym, dynamicznym ekosystemem danych, który redefiniuje nasz stosunek do przeszłości i współtworzy nowoczesne narzędzia nauki, kultury oraz edukacji.

Stajemy na progu kolejnej, głębokiej transformacji. Biblioteki cyfrowe i repozytoria danych mają ogromny potencjał, by ewoluować w kierunku inteligentnych systemów wiedzy. Dane cyfrowe mogą stanowić cenne paliwo dla zaawansowanych algorytmów, modeli językowych (LLM) i systemów wyszukiwania informacji. Wyzwaniem jest jednak to, by to unikalne bogactwo zasilało nasze własne, suwerenne usługi publiczne, a nie stało się jedynie darmowym surowcem dla globalnych koncernów technologicznych. Sukces ten zależy jednak od celowości i efektywności wdrażanych innowacji – tylko wtedy nowe technologie realnie i bezpiecznie zmieniają sposób, w jaki badamy historię, analizujemy literaturę i udostępniamy wiedzę.

Z okazji jubileuszu 20-lecia ŚBC chcemy krótko podsumować naszą dotychczasową drogę – od pierwszych skanów do milionowego dokumentu – ale przede wszystkim podyskutować o potencjalnych kierunkach rozwoju dla bibliotek, archiwów i muzeów oraz innych instytucji kultury i nauki prowadzących cyfryzację dóbr kultury w Polsce.

Tegoroczne spotkanie traktujemy jednocześnie jako formułę XX Zebrania Uczestników ŚBC – jubileuszowe wydarzenie pełnić będzie w tym roku rolę naszego corocznego spotkania, zastępując jego tradycyjne, formalne obradowanie.

Listę prelegentów, panelistów oraz możliwość zarejestrowania się zamieszczono na stronie wydarzenia: <https://20latsbc.bs.katowice.pl/>

Termin rejestracji upływa 25.09.2026 r.

PROGRAM WYDARZENIA

Dzień I

28 października 2026 roku | środa

Biblioteka Śląska, Plac Rady Europy 1, Katowice

- 8.30–9.30 | Rejestracja na konferencję
- 9.30–9.40 | Uroczyste otwarcie I dnia konferencji
- 9.40–10.00 | ŚBC – 20 lat i milion możliwości
- 10.00–10.40 | Dokąd zmierzają biblioteki cyfrowe? – branżowy panel dyskusyjny:
Tomasz Kalota, Remigiusz Lis, Tomasz Parkoła, Leszek Szafranski, prowadzi Iwona Blicharska
- 10.40–11.20 | Wystąpienia sponsorów
- 11.20–11.40 | Przerwa

I BLOK PREZENTACJI

- 11.40–13.10 | **Architektury inteligencji. Jak modele językowe i systemy dialogowe zmieniają sektor publiczny i kulturę?**
 - *Wiedza tanieje. Co drożeje? Biblioteki i archiwa wobec modeli językowych* – Michał Przymusiński (Przymusinski Consulting).
 - *Jak systemy agentowe automatyzują pracę badawczą* – Michał Romaszewski (Instytut Informatyki Teoretycznej i Stosowanej PAN).
 - *Obywatel Bielik. Jak obywatele uczą AI kultury* – Marcin Dąbrowski (Bielik AI | Obywatel Bielik).
 - *Kontekst ma znaczenie. Od wyszukiwania do wiarygodnego dialogu z biblioteką cyfrową* – Remigiusz Lis (Biblioteka Śląska/Śląska Biblioteka Cyfrowa).
- 13.10–13.20 | Pytania/dyskusja
- 13.20–14.00 | Obiad

II BLOK PREZENTACJI

- 14.00–15.30 | **Cyfrowe laboratorium nauki i kultury. Metody, zasoby, technologie**
 - *Nie tylko dLibra: jak PCSS uzbraja humanistykę w infrastrukturę przyszłości* – Aleksandra Nowak, (Poznańskie Centrum Superkomputerowo-Sieciowe).

- *Historyczne modele językowe: koncepcja i propozycje zastosowania* – Marcin Wilkowski (Centrum Kompetencji Cyfrowych UW).
 - *Biblioteka cyfrowa jako środowisko badań* – Cezary Rosiński (Instytut Badań Literackich PAN).
 - *Duże modele językowe w służbie bibliotek akademickich: Od standardu Dublin Core do nowoczesnej widoczności w Internecie* – Anna Małgorzata Kamińska (Uniwersytet Śląski).
 - 15.30–15.45 | Pytania/dyskusja
 - 16.00–17.00 | Fakultatywnie: prezentacja Instytutu Mediów Cyfrowych “Digitalium” (Biblioteka Śląska) oraz Mobilnego Centrum Digitalizacji (Instytut im. Wojciecha Korfańskiego)
 - 19.00 | Kolacja (opcjonalnie)
-

Dzień II

29 października 2026 roku | czwartek

Centrum Informacji Naukowej i Biblioteka Akademicka, ul. Bankowa 11A, Katowice

- 9.00–9.15 | Uroczyste otwarcie II dnia konferencji

III BLOK PREZENTACJI

- 9.30–11.00 | **Odporna pamięć. Cyfrowe technologie dla zachowania dziedzictwa**
 - *Przyszłość Archiwów jest cyfrowa? Strategie, narzędzia i dobre praktyki w digitalizacji materiałów archiwalnych* – Katarzyna Kwaśniewicz (Archiwum Państwowe w Katowicach).
 - *Merlin Unboxed: Cyfrowe wskrzeszenie zapomnianego skarbu* – Błażej Mikuła (Cambridge University Library).
 - *Digitalizacja w warunkach zagrożenia* – Bartłomiej Siedlarz (Zakład Narodowy im. Ossolińskich).
 - *Otwarty System Archiwizacji i portal zbiorospoleczne.pl – cyfrowe środowisko ochrony i zabezpieczenia zbiorów archiwów społecznych* – Ewa Majdecka, Katarzyna Ziętał (Centrum Archiwistyki Społecznej).
 - 11.00–11.30 | Kawa. Zaproszenie na wystawę w holu
 - 11.30–12.30 | Na co komu biblioteka cyfrowa? – panel dyskusyjny: Iga Fedak, Robert Rduch, Grzegorz Sztoler, Edyta Szyszka, Łukasz Żywulski, prowadzi Magdalena Krzyżanowska
 - 12.30–13.00 | Dyskusja
 - 13.00–13.15 | Podsumowanie konferencji
 - 13.15–14.30 | Obiad
 - 14.45–16.00 | Warsztaty: *Niewidzialne dziedzictwo – obrazowanie multispektralne w praktyce bibliotecznej i archiwalnej* – Piotr Rydzek (firma Skandalski)
 - 16.00–18.00 | Fakultatywnie: wycieczki po CINIb-ie
-

Dzień III

30 października 2026 roku | piątek

Centrum Informacji Naukowej i Biblioteka Akademicka, ul. Bankowa 11A, Katowice

- s. 108 – godz. 10.00 | „Od papieru do wersji cyfrowej – warsztaty digitalizacyjne”. Mariusz Tomaszewski, Aleksandra Nycz.
- Informatorium 0 – godz. 10.00 | Wycieczka po CINIb-ie.
- s. 108. – godz. 11.10 | „Od papieru do wersji cyfrowej – warsztaty digitalizacyjne”. Mariusz Tomaszewski, Aleksandra Nycz.
- Informatorium 2 – godz. 11.10 | Wycieczka po CINIb-ie.
- s. 204 – godz. 12.10 | „Wyszukiwanie w bibliotekach cyfrowych i Ariadnie” – Agata Duda-Koza, BŚ.
- Informatorium 0 – godz. 12.10 | Wycieczka po CINIb-ie.
- s. 204 – godz. 13.20 | „Wyszukiwanie w bibliotekach cyfrowych i Ariadnie” – Agata Duda-Koza, BŚ.
- Informatorium 2 – godz. 13.20 | Wycieczka po CINIb-ie.
- Czytelnia Prasy Bieżącej – godz. 13.30 | „Portrety dawnego Śląska w ŚBC. Warsztaty plastyczne” – Klaudia Kępska.
- Informatorium 0 – godz. 13.30 | Wycieczka po CINIb-ie.
- Czytelnia Prasy Bieżącej – godz. 14.40 | „Portrety dawnego Śląska w ŚBC. Warsztaty plastyczne” – Klaudia Kępska.
- Informatorium 2 – godz. 14.40 | Wycieczka po CINIb-ie.

Adres: I dzień wydarzenia – Biblioteka Śląska, Plac Rady Europy 1, 40-021 Katowice. II i III dzień wydarzenia – Centrum Informacji Naukowej i Biblioteka Akademicka, ul. Bankowa 11A, 40-007 Katowice

Data zgłaszania uczestników: 25.09.2026

Opłata: dla słuchaczy: 250 zł

Linki:

- <https://20latsbc.bs.katowice.pl/>

Słowa kluczowe: bibliotekoznawstwo, digitalizacja